

Tweede jaarverslag Stichting Poldermolen Oudegein 2022

Datum: 06-03-2023

Inhoudsopgave

Inleiding	3
De molen	3
<i>De molenaars</i>	<i>4</i>
<i>Bezoeken</i>	<i>4</i>
De Kleine Oudegeinse speelpolder	5
ANBI status	8
Bestuur en vrijwilligers	8

Inleiding

Voor u ligt het tweede jaarverslag van de Stichting Poldermolen Oudegein. In dit jaarverslag is te lezen hoe het met de molen gaat en welke activiteiten door de vrienden van de molen zijn uitgevoerd. Nieuwegein heeft een poldermolen met een waterrad dat weer in staat is om zijn oorspronkelijke functie te vervullen. Helaas is het systeem nog niet volledig is aangesloten op de waterhuishouding van het Natuurkwartier. Dat vraagt van ons in de komende periode de nodige aandacht. Nadat we het project voor de ontwikkeling van de mooie documentaire Leven van de Wind succesvol hebben afgerond, zijn we in het afgelopen kalenderjaar gestart met de fondsenwerving voor de kleine Oudegeinse speelpolder voor de jeugd. Een project waarvoor veel belangstelling is. Helaas behaalden we niet de hoofdprijs door deelname aan de Molenprijs. De tweede prijs leverde ons el een bedrag op van 5856 euro, gelijk aan het aantal stemmen dat we met de campagne hebben binnengehaald. Betekent ook dat een groot aantal mensen de beoogde speelplaats voor de jeugd en de Poldermolen een warm hart toedragen. Zeer bemoedigend. Jaarlijks bezoeken veel belangstellenden en schoolklassen de poldermolen, een van de parels van de stad Nieuwegein. Wij wensen u veel leesplezier.

De molen

De molen is heel 2022 in bedrijf geweest. De molen is oorspronkelijk in een open polderlandschap gebouwd. Het was, zoals bij bijna alle poldermolens, daarom niet nodig een hoge molen met stelling te bouwen; een grondzeiler (waarbij de wieken net boven de grond draaien) volstond om de molen van alle kanten goed op de wind te kunnen laten vangen. Omdat de - overigens in 2003 verplaatste molen - nu wordt omgeven door bomen en bebouwing, is de biotoop (windvang) verre van optimaal en ving de molen ook in 2022 vaak te weinig wind om het scheprad in werking te zetten. De molen draaide meestal 'voor de prins', waarbij alleen de wieken rondgingen. In 2022 heeft de bovenas (de as waaraan de wieken zijn bevestigd) van de molen ongeveer 70.000 omwentelingen gemaakt.

Het vaak niet in werking kunnen zetten van het scheprad hangt er ook mee samen, dat het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR), er nog niet in is geslaagd het watersysteem rondom de molen te laten functioneren zoals bij het maalvaardig maken van de molen, in het najaar van 2020, was uitgedacht. Het is nog niet mogelijk met de molen water te circuleren in park Oudegein. Wel kan water worden uitgemalen op de Doorslag en maalt de molen in 'klein circuit' als het peil in park Oudegein door toedoen van de molen te veel zakt. In beide situaties is sprake van ongeveer 1 meter opvoerhoogte wat voor een aanzienlijke weerstand zorgt als wordt gemalen. Omdat het niet mogelijk bleek de aansturing van het watersysteem bij de molen volledig te automatiseren heeft HDSR in 2022 een schakelpaneel in de molen aangebracht, waarmee binnen bepaalde randvoorwaarden de molenaars zelf de afsluitkleppen van het kleine circuit en van de circulatiesloot van het park kunnen bedienen. Zodra dit paneel operationeel is, daar is het wachten nog op, kan het scheprad vaak werken zonder het water een meter op te hoeven voeren en zal het daarom vaker in werking zijn dan in 2022 het geval was.

Als waarschijnlijk enige molen in Nederland is de Poldermolen Nieuwegein voorzien van een verstelbare opleider. Deze bestaat uit onder het scheprad geplaatste, in hoogte verstelbare kleppen die in neergelaten toestand zorgen voor een minder optimale werking van het scheprad. Deze mogelijkheid is gecreëerd om de efficiëntie van het scheprad desgewenst te kunnen verlagen, waardoor het scheprad minder water opmaalt, maar gemakkelijker draait. Eén van de kleppen is wat te hoog afgesteld en heeft in de hoge stand de uiteinden van enkele schoepen van het scheprad licht beschadigd. Het in hoogte verstellen van de andere klep heeft alleen zin als kan worden gemalen zonder het water noemenswaardig op te voeren. Hiermee kon door het nog niet ingeregeld zijn van het watersysteem, nog geen ervaring worden opgedaan.

De wateras (de as waar het scheprad op is bevestigd) bestaat uit twee delen die met een mantelbuis aan elkaar zijn gezet. Deze constructie blijkt veel slijtage aan de lagering te veroorzaken. De eigenaar van de molen, de Stichting de Utrechtse Molens, heeft daarom in 2022 besloten de wateras te vervangen. Om budgettaire reden is dit pas eerst in 2025 mogelijk.

De gemeente Nieuwegein heeft rondom de molen een degelijk, rustiek hekwerk geplaatst. De tijdelijke dranghekken konden na anderhalf jaar gelukkig worden opgeruimd.

De molenaars

Begin 2022 waren Frank van der Lecq, Heiko Prak en Ton van der Heiden de vaste molenaars. In 2022 hebben we twee nieuwe molenaars kunnen verwelkomen: Hans Putker is geslaagd voor het

molenaarsexamen en nu ook molenaar op onze molen. Rob Ruitenbeek heeft kort na de verplaatsing van de molen naar Park Oudegein enkele jaren op onze molen gedraaid en is daarna overgestapt op de Nieuwe Molen in Veenendaal. Rob, die net als Hans ook in Nieuwegein woont, heeft echter besloten weer terug te keren naar de Poldermolen Nieuwegein.

Ton van der Heiden heeft zich om gezondheidsredenen genoodzaakt gezien zijn inzet op de molen terug te brengen, maar is nog regelmatig op woensdag aanwezig.

De molen draait in principe op woensdag- en zondagmiddag en onregelmatig op vrijdag- en zaterdagmiddag.

Verder zijn er regelmatig molenaars-in -opleiding (mio's) actief op de molen. Zij worden begeleid door een molenaar bij het onder de knie krijgen van het mooie molenaarsambacht.

Bezoeken

Door de ligging in het Natuurkwartier met Kinderboerderij IJsselstee als grootste publiekstrekker, mag de molen zich verheugen op veel bezoekers, vaak (groot)ouders met (klein)kinderen. In 2022 hebben we op de molen ca. 1500 bezoekers mogen verwelkomen. Daarnaast hebben de molenaars in 2022 15 x een schoolklas verwelkomd, meestal als onderdeel van een educatieproject dat de provinciale Stichting Kunst Centraal uitvoert op Nieuwegeinse basisscholen.

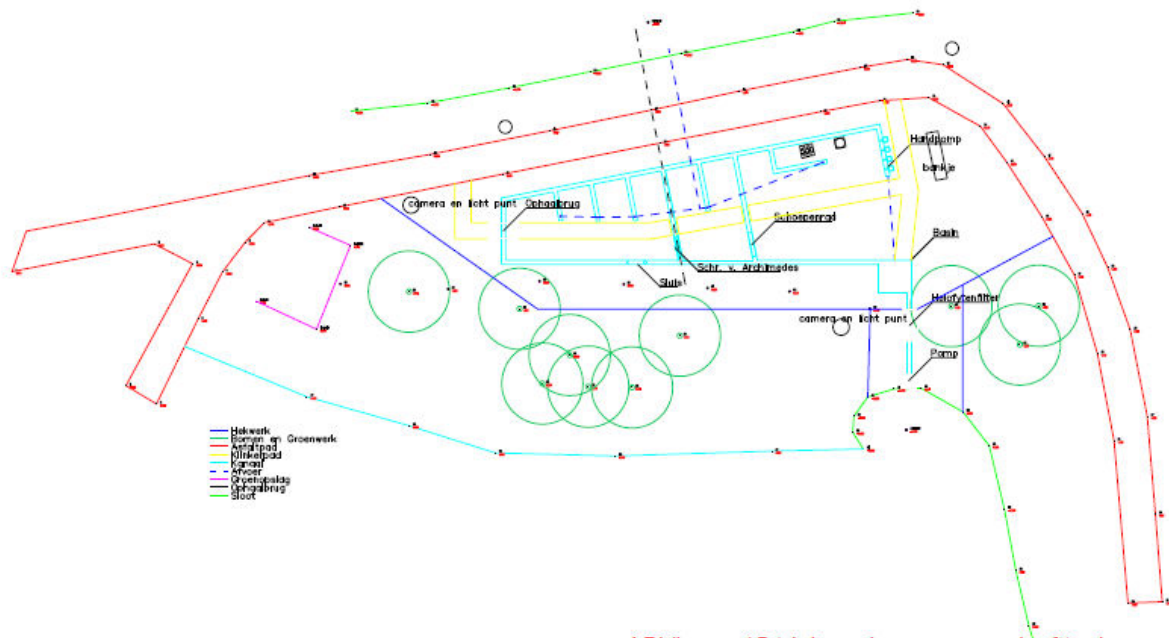

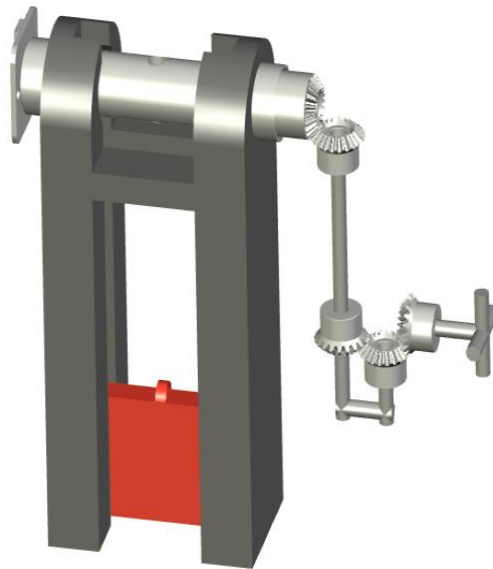
Het jeugdige bezoek aan de molen vormt een relatief groot veiligheidsrisico, met name door de kans dat ze getroffen worden door een draaiende wijk als ze de afzetting van het deel van het molenerf waar de wiken langskomen, niet respecteren. Om de kans hierop te verkleinen zijn in 2022 de rood-witte veiligheidskettingen vervangen door tennisnetten.

De Kleine Oudegeinse speelpolder.

In 2022 is de projectgroep 3 keer bij elkaar geweest. In deze vergaderingen is de voortgang van het project besproken aan de hand van tekeningen en bevindingen van o.a. de studenten van het ROC midden Nederland.

Op basis van hun onderzoek is de volgende plattegrond van de speelpolder ontstaan, en wat detaillering van de sluisdeurtjes

In mei van dit jaar deed zich de mogelijkheid voor om deel te nemen aan de nationale molenprijs met dit project. En eind juni kregen we te horen dat wij tot de 4 genomineerden behoorden voor de nationale molen prijs.

In de periode van dat moment tot de daadwerkelijke start van de actie op 7 september, is er veel inspanning verricht zoals de opzet voor een folder en de banners en de teksten voor de advertentie en persberichten.

En op 7 September was het dan zover de start van de stemming met gelukkig veel aandacht van de media en het uitbrengen van de eerste stem door de

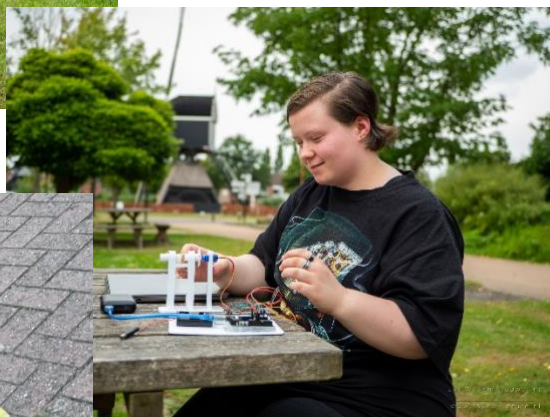

wethouder van Nieuwegein. De bedoeling van de campagne is om zoveel mogelijk stemmen te verzamelen waarbij het project met de meeste stemmen de hoofdprijs kan winnen van € 75.000,-

Er is er veel inzet geweest van vrijwilligers en de molenaars van de molen Oudegein.

Er is veel in wijken geflyerd en er zijn stemmen verzameld bij veel scholen en bij tramhaltes in Nieuwegein. Ook heeft onze secretaris meegedaan aan een sponsorloop waarbij ook veel stemmen zijn verzameld. Ook is er veel aandacht voor onze actie geweest door de gemeente die zowel op facebook als op hun site aandacht voor ons project hebben gevraagd.

Hieronder is een fotocollage weergegeven van de campagne die gevoerd is.

Uiteindelijk resulteerde deze campagne het stellen met een wqel verdiende 2° prijs. He

€ 5856,- Het verschil met de nummer 1 beddreeg bij 10.000 stemmen, daar konden we niet tegenop.

Ook is er in deze periode een begin gemaakt met het aanvragen van het vergunningen traject. Dit is gestart in begin oktober met de aanvraag bij de gemeente van de vergunning in het voortraject waarbij met de gemeente wordt bekeken of er voldoende informatie is om het definitieve vergunning traject in te gaan. We verwachten dit in februari 2023 te kunnen doen.

ANBI status

De stichting Poldermolen Oudegein heeft in december 2022 de ANBI status ontvangen. ANBI staat voor Algemeen Nut Beogende Instelling. Een stichting met een ANBI status zet zich voor minstens 90% in voor het algemeen belang. Om in aanmerking te komen voor de ANBI status moesten we een meerjarenbeleidsplan opstellen en alle relevante documenten vindbaar op onze website plaatsen. Documenten zijn op alle websitepagina's via de website footer te vinden (<https://stichtingpoldermolenoudegein.nl>)

Bestuur en vrijwilligers

Het bestuur kwam zevenmaal in vergadering bijeen. Vergaderingen werden gehouden in het MEC of bij de voorzitter thuis. In het afgelopen jaren hebben een 20-tal vrienden een vrijwillige financiële bijdrage gedaan aan de stichting. Veel energie is gestopt in deelname aan de molenprijs. Daardoor is er minder ingezet op de werving van vrijwilligers en donateurs. Dit is een van de actiepunten van het komende jaar.